

การแบ่งพื้นที่และกำหนดจุดเพื่อเก็บตัวอย่าง

ในกรณีที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ ปลูกพืชหลายชนิดต้องแยกเป็นแปลงย่อยตามปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- ขนาดของแปลงย่อยไม่ควรแบ่งเกินแปลงละ 25 ไร่ การเก็บควรเก็บให้กระจายทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้ไม่น้อยกว่า 25 จุด ต่อพื้นที่ 25 ไร่ หรือทำการเก็บตัวอย่างดิน 1-2 จุด ต่อพื้นที่ 1 ไร่ จากนั้นนำมาคลุกรวมกัน แล้วสุ่มตามวิธีที่แนะนำ

- ดินหรือพืช ที่มีลักษณะแตกต่างกันต้องแยกเก็บดินเป็นคนละตัวอย่าง

ความลึกของดินที่จะเก็บ

พืชที่ปลูก	ระดับความลึก (นิ้ว)
ทุ้งหญ้า แปลงเพาะกล้า	0-3
ผัก ไม้ดอก ข้าวโพด ข้าว	0-6
ไม้ผล ไม้พุ่ม ไม้ยืนต้น	0-6 และ 6-12
ไม้ยืนต้นหรือดินมีปัญหา- จากการสะสมของเกลือ	มากกว่า 12

ข้อควรระวังในการเก็บตัวอย่างดิน

1. แบ่งขอบเขตของพื้นที่ซึ่งจะทำการเก็บตัวอย่างให้ได้ตัวแทนที่ถูกต้องมากที่สุด
2. อุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่าง เตรียมตัวอย่าง และการบรรจุต้องสะอาดปราศจากการปนเปื้อนของปูน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง สารเคมีหรือสิ่งปนเปื้อนอื่นใดที่จะทำให้ค่าวิเคราะห์ผิดพลาด
3. งดสูบบุหรี่ขณะทำการเก็บตัวอย่างและเตรียมตัวอย่าง
4. ดินที่เก็บมาจากแต่ละจุดเพื่อมารวมกันเป็นตัวอย่างรวมต้องมีปริมาณเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน
5. หากผู้ส่งตัวอย่างประสงค์จะเตรียมตัวอย่างเองต้องฝังให้ห่างในที่ร่มห้ามตากแดด

การส่งตัวอย่างดินเพื่อการวิเคราะห์

.....ส่งได้โดยตรงที่.....

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4 อุบลราชธานี
268 หมู่ 12 ต.ท่าช้าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลราชธานี 34190
โทรศัพท์/โทรสาร : 045-252858, 045-210422-3

การเก็บค่าบริการวิเคราะห์

1. ตัวอย่างจากหน่วยงานราชการ หรืองานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการ และเกษตรกร ไม่คิดค่าบริการ
2. การวิเคราะห์และทดสอบเพื่อทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก ลดค่าบริการครึ่งราคา

บันทึกรายละเอียดของดิน

เขียนถุงด้านนอก หรือผูกบนป้ายผูกติดด้านนอก อย่าสอดไว้ในถุง เนื่องจากดินมีความชื้น อาจจะทำให้กระดาษขาดได้

ผู้ส่งตัวอย่าง.....
ตัวอย่างดินที่.....พื้นที่ทั้งหมด.....ไร่
สถานที่เก็บตัวอย่าง.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
วันที่เก็บ.....พืชที่ปลูก.....

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4

จัดทำ ตุลาคม 2560

เอกสารคำแนะนำ

การเก็บตัวอย่างดินเพื่อการวิเคราะห์

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4

กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ทางเคมี

หลักสำคัญ

1. ตัวอย่างดินที่เก็บจะต้องเป็นตัวแทนที่ถูกต้องของดินในบริเวณนั้น ถ้าเก็บมาผิดพลาดผลการวิเคราะห์ และการแนะนำการใช้ปุ๋ยหรือการจัดการดินจะผิดพลาดทั้งหมด
2. อุปกรณ์และภาชนะต่างๆ ที่ใช้ในการเก็บดินต้องสะอาด
3. ตัวอย่างดินแต่ละตัวอย่างจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีของพื้นที่ ที่มีความสม่ำเสมอและมีพื้นที่ไม่เกิน 25 ไร่ ถ้าพื้นที่ใหญ่หรือไม่สม่ำเสมอ เช่น มีความลาดเทต่างกัน ปลุกพืชต่างชนิดกัน หรือเคยใช้ปุ๋ยต่างกัน ฯลฯ พื้นที่เช่นนี้ จะต้องแบ่งออกเป็นแปลงย่อยแล้วเก็บตัวอย่างดินแปลงย่อยละหนึ่งตัวอย่าง
4. เวลาที่เก็บตัวอย่างดินจะเก็บเมื่อใดก็ได้ แต่สำหรับการปลูกพืชตามฤดูกาล แนะนำให้เก็บดินก่อนปลูกพืช 2 เดือน
5. พื้นที่ดินแต่ละแปลง ควรเก็บตัวอย่างมาวิเคราะห์ 2-3 ปีต่อครั้ง
6. เพื่อให้การแนะนำถูกต้องที่สุด เกษตรกรจะต้องกรอกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ที่ดินที่ผ่านมาแล้วให้มาก และละเอียดที่สุด

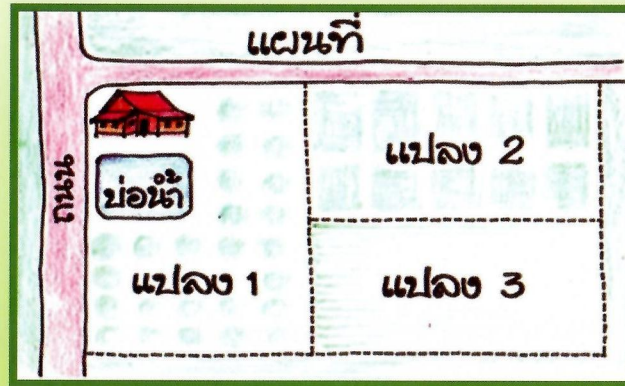
อุปกรณ์และวิธีการในการเก็บดิน

อุปกรณ์ที่ใช้

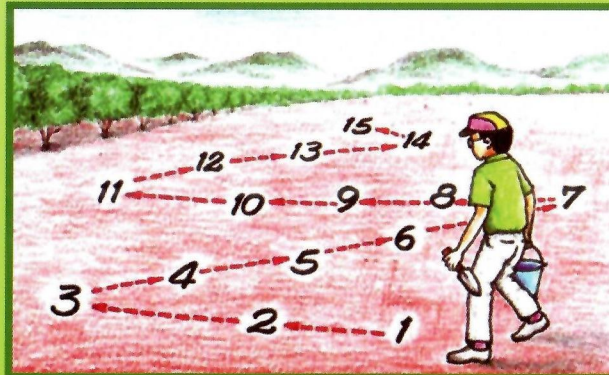

วิธีการ

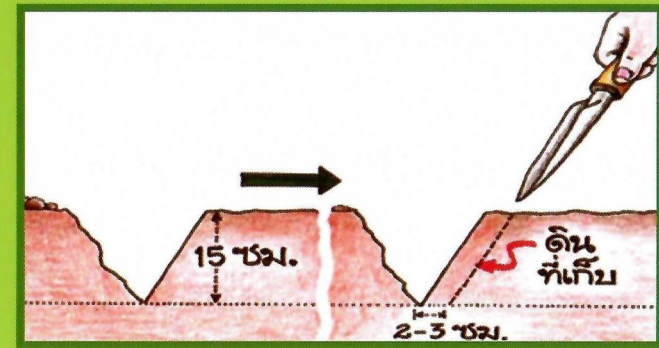
(1) แบ่งพื้นที่ เมื่อแบ่งแล้วให้หมายเลขแต่ละแปลง หรือทำแผนที่แสดงการแบ่งแปลงเพื่อกันลืม

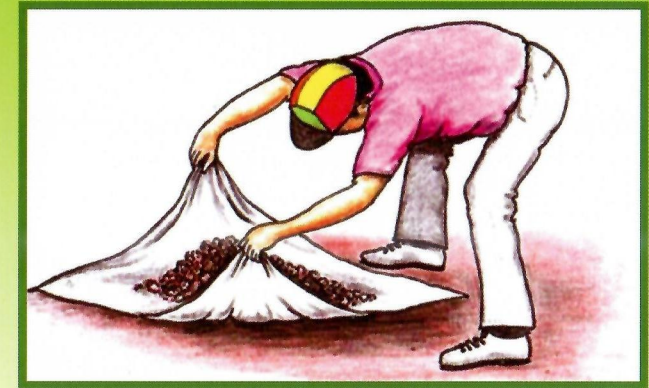
(2) กรณีที่เป็นพื้นที่ไร่นา หรือพื้นที่ยังไม่มีมีการ ปลูกพืช ให้เดินสุ่มเก็บตัวอย่างดินให้ทั่วแปลงในแต่ละแปลง แปลงละประมาณ 15 จุด

(3) การเก็บดินแต่ละจุดให้ใช้พลั่วขุดดินเป็นรูปปลีกลมประมาณ 15 ซม. หลังจากนั้นเก็บดิน โดยใช้พลั่วแซะดินข้างหลุม (ด้านเรียบ) ให้ได้ดินเป็นแผ่นหนาประมาณ 2-3 ซม. จนถึงก้นหลุม ดินที่ได้เก็บรวบรวมใส่ถุง หรือถังพลาสติก

(4) คลุกเคล้าดินแต่ละแปลงที่เก็บมาให้เข้ากันแล้ว เทลงบนผ้าพลาสติก ทำการคลุกเคล้าอีกครั้งโดยยกมุมผ้าพลาสติก ทีละ 2 มุม ที่อยู่ตรงข้ามกัน ทำสลับมุมกัน 3-4 ครั้ง

(5) หลังจากนั้นกองดินให้เป็นรูปฟลาซี แล้วใช้มือตบ ยอดกองให้แบนราบ หลังจากนั้นใช้นิ้วมือขีดเป็นกากบาท บนยอดกอง ซึ่งจะทำให้ดินถูกแบ่งแยกเป็น 4 ส่วน เก็บตัวอย่างจากกองดินนี้เพียง 1 ส่วน ให้ได้ดินหนักประมาณ 1-2 กิโลกรัม ใส่ดินลงในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้เพื่อส่งวิเคราะห์

